

Forslag til forespørgselsdebat om hvorvidt det vil være en fordel at decentralisere gældsinddrivelsen ved at den overdrages til kommunerne.

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser)

Forslagsstilleren griber fat i et essentielt problem i vores land: Alt for mange borgere har ikke styr på deres egen økonomiske situation og kan ikke betale de regninger de modtager. Udfordringen ikke alene er af økonomisk karakter, men bestemt også social.

For at give en lille status, så var der i januar 2020 samlet 223.000 sager med en samlet restance på 863 mio. kr. Det er et fald på 13% i restancer og på 28% i antal sager siden året før. Forklaringen på faldet skyldes at en stadig større del af restancerne forældes efter fem år for den gruppe borgere som ingen betalingsevne har. Det ensartede system Skattestyrelsen har for afskrivning af gæld, vægter hensynet til borgerens mulighed for at komme på fode mod fordringshavers krav.

Forslagsstilleren ønsker at decentralisere gældsinddrivelsen og igen overdrage opgaven til kommunerne.

Naalakkersuisut ser dog en række ulemper ved at føre gældsinddrivelsen tilbage til kommunerne.

For det første er nærhed til borgerne ikke den eneste kvalifikation, som kræves for at varetage opgaven. Opgaven kræver også gode faglige og juridiske kompetencer. Selv på landsniveau er disse svære at opbygge og fastholde. Den udfordring bliver ikke mindre, hvis fem kommuner skal opbygge egne administrative enheder. En effektiv og fagligt forsvarlig inddrivelse kræver også at man opbygger et fagligt miljø med sparring og læring, hvilket typisk er svært i små administrative enheder. Den nuværende model sikrer ensartethed i dialog med borgere og virksomheder og i prioritering af indsatserne. Ligebehandling for loven er et grundlæggende retsprincip.

For det andet vil kommunernes økonomi blive belastet af merudgifter til afskrivning af tab samt øget administration. Da Skattestyrelsen overtog gældsinddrivelsen, overtog Selvstyret også ansvaret for at afskrive kommunernes tab på skattegæld ved overdragelsen.

For det tredje. Sidste år påbegyndte vi at implementere det fællesoffentlige IT-system Prisme, hvor både kommuner og selvstyrets fordringer er placeret, og hvor en borgers indbetaling registreres et sted. Det fællesoffentlige system vil give gode forudsætninger for et endnu tættere samarbejde mellem kommunerne og Selvstyret, og de øvrige offentlige fordringshavere. Hvis der samtidig skal ske en administrativ ændring i placeringen af administrationen, vil det både kræve penge til opbygning af de nye kommunale administrative enheder og væsentlige udgifter til udvikling af de bagvedliggende systemer. Det vil være bekosteligt og besværligt.

Og her er vi nok ved det vigtigste argument. Gældsinddrivelsen skal ikke være en kasterbold mellem Selvstyret og kommunerne. De der arbejder med gældsinddrivelsen er allerede i dag opmærksomme på borgernes livsperspektiv. De efterspørger først og fremmest ro. Ro til at få implementeret det fællesoffentlige inddrivelsessystem og med det som fundament være i dialog med borgerne og kommunerne. Ro til at skabe forbedring af opgaven inden for den administrative ramme, der er givet. Når der kommer ro og rammer til personalet, så er der også mulighed for i endnu højere grad, at tage borgernes perspektiv og at have øje for de sociale aspekter, der kan give borgerne en vej ud af deres gæld.

Inden drøftelsen vil jeg berøre Ilanngaassivik, som nævnes af forslagsstiller. For at starte diskussionen i dag på et ordentligt grundlag vil jeg nævne, at alle borgere også i fremtiden er beskyttet af Retsplejelovens § 618, stk. 1. Det betyder, at borgerne ikke må fratages midler, der skønnes at være nødvendige til oprettelsen af et beskedent hjem og en beskeden lev fod. De borgere, som med Ilanngaassivik påvirkes, er de borgere, der i dag har penge, men som ikke betaler deres regninger til det offentlige til tiden. Naalakkersuisut finder det ikke urimeligt, at vi hver især skal betale vores regninger til tiden.

Med disse ord ser Naalakkersuisut frem til en spændende debat i salen.